

Basis inspectiemodule

Tijdelijke werkzaamheden op hoogte Rolsteigers en Draagbaar Klimmaterieel

*Deze **BasisInspectieModule** (BIM) is opgesteld aan de hand van de stand van de wetenschap en is geschreven voor intern gebruik door de Inspectie SZW. Verder is de in deze BIM beschreven werkwijze algemeen omschreven. Inspecteurs kunnen op grond van de aangetroffen situatie in een bedrijf of op een tijdelijke (mobiele) arbeidsplaats afwijken van de hier beschreven werkwijze.*

Basis Inspectiemodule Tijdelijke werkzaamheden op hoogte - Rolsteigers en Draagbaar Klimmaterieel

Toepassingsgebied:

Deze basis-inspectiemodule is toepasbaar bij inspecties en ongevalsonderzoek op locaties waarbij voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte gebruik wordt of werd gemaakt van rolsteigers en/of Draagbaar Klimmaterieel (ladders en trappen).

Ontwikkeld door:

Expertisecentrum, Vakgroep VEPenKO

Datum goedkeuring en geldigheidsduur:

Datum goedkeuring MT Arbo: 14 mei 2013.

Deze basis-inspectiemodule is geldig totdat wijzigingen in de regelgeving of stand van de wetenschap bijstelling noodzakelijk maken.

Vereist kennisniveau en training:

Voor het kunnen uitvoeren van een inspectie en het toepassen van de module is een kennisniveau vereist dat overeenkomt met de eindtermen uit de Arbo-opleiding.

Naslagwerken:

Onderwerpspecifiek zijn hierbij van belang:

- Warenwetbesluit draagbaar klimmaterieel
- Regeling methode van onderzoek draagbaar klimmaterieel
- Regeling nadere eisen draagbaar klimmaterieel

Arbocatalogi:

- Arbocatalogi bouwnijverheid www.arbocatalogi-bouwnijverheid.nl
- Handboek arbeidsmiddelen www.arbouw.nl/arbodienstverlener/tools/handboek-arbeidsmiddelen

Andere van belang zijnde nuttige informatie is onder meer te vinden in de Arbo_Informatiebladen, de A-bladen op de site van stichting Arbouw en de Abomafoons.

Eigen veiligheid inspecteurs:

Let op je eigen veiligheid en beklim geen ondeugdelijke arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte.

1. Zijn de veiligheidsrisico's bij tijdelijke werkzaamheden op hoogte, ten aanzien van de keuze van het juiste arbeidsmiddel voldoende beheerst?

Indien tijdelijke werkzaamheden op hoogte niet veilig onder passende ergonomische omstandigheden op een daartoe geschikte werkvloer kunnen worden uitgevoerd, worden de meest geschikte arbeidsmiddelen gekozen om veilige arbeidsomstandigheden te waarborgen en te handhaven. Zie ook bijlage 1 stroomschema VNO/NCW.

Hulpvragen:

- Krijgen collectieve maatregelen voorrang boven persoonlijke veiligheidsmaatregelen?
- Zijn de arbeidsmiddelen:
 - afgestemd op de aard van de te verrichten werkzaamheden?
 - afgestemd op de voorzienbare belastingen?
 - zodanig dat zonder gevaar doorgang mogelijk is?
- Worden/zijn de meest geschikte toegangsmiddelen voor de tijdelijke arbeidsplaats op hoogte gekozen, rekening houdend met verkeer, hoogte, gebruiksduur etc.?
- Is er een mogelijkheid tot ontruiming bij (dreigend) gevaar?
- Kan er veilig worden overgestapt van het toegangsmiddel naar platvormen, werkvloeren e.d.?
- Is de keuze voor het gebruik van ladders en/of trappen gerechtvaardigd vanwege de korte gebruiksduur?
- Is de keuze voor het gebruik van ladders en/of trappen gerechtvaardigd vanwege de bestaande locatietekenen?
- Is de keuze voor het gebruik van ladders en/of trappen gerechtvaardigd vanwege de te verrichten werkzaamheden (krachtsinspanning versus veilige houvast)?
- Is de keuze voor het gebruik van toegangs- en positioneringstechnieken met lijnen gebaseerd op de risico-inventarisatie en –evaluatie zoals bedoeld in artikel 5 van de Arbwet. Hieruit moet blijken dat de inzet van een ander veiliger arbeidsmiddel redelijkerwijs niet mogelijk is?
- Is er voldoende coördinatie op het werk geweest (waren er niet eerst steigers die gesloopt zijn i.v.m. kosten en is daarna besloten voor positionering met lijnen)?

2. Zijn de veiligheidsrisico's tijdens tijdelijke werkzaamheden op hoogte, ten aanzien van het gebruik van rolsteigers voldoende beheerst?

Denk hierbij aan de juiste opstelling, montage en gebruik van de (rol)steiger.

Hulpvragen:

- Is de (rol)steiger opgebouwd conform de gebruiksaanwijzing?
- Betreft het één van de drie "standaard configuraties" zoals beschreven op de EC-informatiekaart rolsteigers 53?
 1. smal steiger;
 2. breed steiger met gesloten vloeren;
 3. breed steiger met versprongen (klim)vloeren.

Zo niet, dan dient er aangetoond te worden door middel van een berekening dat de rolsteiger voldoet.

Toelichting: De opbouw dient te geschieden volgens de door de fabrikant verstrekte opbouw- en gebruikshandleiding (EN 1298/montagehandleiding). De opbouw moet in overeenstemming zijn met EN 1004 en EN 1298. Daar waar deze normen en de gebruikshandleiding onvoldoende duidelijk zijn, hanteert de VSB nader opgestelde eisen om de 2 meter hoogte verspringend platforms bevestigen. In het laatste geval hoeven aan de binnenzijde dan geen leuningen te worden aangebracht indien het geen werkvloer betreft. Bij werkvloeren, dienen altijd aan vier zijden een boven- en tussenleuning aanwezig te zijn met aansluitend aan de werkvloer een schoprand (kantplank).

Tussenvloeren (die dus niet als werkvloer worden gebruikt) moeten een boven- en een tussenleuning hebben. Indien de horizontale afstand tussen werkvloer en object niet groter is dan 100 mm (en ter plaatse geen andere aanleiding bestaat, bijv. raam/glasopening) dan mogen aan die zijde leuningen en kantplank achterwege blijven. Afwijken van montagevoorschriften fabrikant kan een grond zijn om de sterkte of stabiliteit met een berekening aan te tonen maar meestal is het een verbod om die instructie te negeren:

- Staat de (rol)steiger stabiel opgesteld?

- Is de rolsteiger niet te hoog? Vuistregel brede rolsteiger is stahoogte tot 8 meter buiten en stahoogte tot 12 meter binnen.
- Zitten de leuning, diagonalen en vloeren daar waar ze behoren te zitten? Dit is afhankelijk van de leverancier, zie gebruikershandleiding.
- Zijn er kantplanken/voetregels aangebracht op de werkvloeren?
- Zijn er stabilisatoren aangebracht? Vuistregel: hoogte van werkvloer < dan 3 maal basisbreedte buiten en 4 maal de basisbreedte binnen (zie EC informatiekaart 53). Opbouw instructies fabrikant zijn maatgevend. In de meeste gevallen zal vanaf 2,00 meter werkvloerhoogte het bevestigen van stabilisatoren verplicht zijn voorgeschreven.
- Staan de wielen op de rem?
- Wordt de (rol)steiger niet verplaatst terwijl er zich personen op de (rol)steiger bevinden?
- Is de (rol)steiger in goede staat?
- Is de rolsteiger bij gebruik van elektrische apparatuur geaard opgesteld conform de voorschriften uit de gebruikershandleiding?
- Heeft er bij toepassing van overbruggingen, loopbruggen, (uitwijk)consoles en andere toepassingen in combinatie met een rolsteiger een berekening plaatsgevonden en is/wordt de rolsteiger geïnstalleerd door hiervoor geïnstrueerde gebruikers?
- Indien er steiger materiaal van verschillende leveranciers door elkaar wordt gebruikt, is er dan een (stabiliteits)berekening voorhanden van deze uitwisselbaarheid?
- Wordt de rolsteiger opgebouwd door voldoende geïnstrueerde monteurs?
- Wordt er met hijswerktuigen bevestigd aan de rolsteiger gewerkt? Dit is niet toegestaan! Wordt de rolsteiger niet gebruikt boven windkracht 6?
- Is de rolsteiger periodiek (minimaal 1 maal per jaar) gekeurd?

3. Zijn de veiligheidsrisico's, tijdens tijdelijke werkzaamheden op hoogte, ten aanzien van het gebruik van ladders/trappen voldoende beheerst?

Denk hierbij aan de juiste opstelling en gebruik van de ladders/trappen.

Hulpvragen:

- Staan de ladders en/of trappen stabiel opgesteld
 - steunpunten staan op stevige, stabiele en onbeweeglijke ondergrond;
 - ladders worden geborgd tegen verschuiven en omvallen;
 - hangladders worden stevig vastgemaakt zodat heen en weer zwaaien wordt vermeden.*
- Is de toegepaste trap of ladder geschikt voor de werkzaamheden of toegangsweg (van voldoende lengte, het juiste materiaal, de juiste kwaliteit etc.)?
- Worden ladders en trappen veilig gebruikt met voldoende steun en houvast voor werknemers? Vuistregel: De navel moet zich tussen de spijlen bevinden en de te bereiken plek moet zich binnen armlengte bevinden.
- Is de trap voorzien van de beugel voor voldoende steun en houvast?
- Indien houten ladders gebruikt worden, zijn deze juist (volgens de norm) geconstrueerd en niet krom getrokken door bijvoorbeeld een verkeerd gebruik of ongeconditioneerde opslag?
- Worden (fysiek) verantwoorde machines en gereedschappen gebruikt op de ladder (niet te groot, niet te zwaar etc.). Gereedschappen van meer dan 10 kg of waar een momentkracht kan worden uitgeoefend van meer dan 100N zijn niet toegestaan (hogedrukreiniger, slijptol, handfrezen etc.).
- Is de ladder voldoende geborgd tegen verschuiven en/of omvallen?
- Mogen delen van een schuifladder afzonderlijk gebruikt worden? Check gebruikershandleiding of laat leverancier raadplegen.
- Zijn/worden de ladders in goede staat/goed onderhouden?
- Zijn/is het draagbaar klimmaterieel periodiek (minimaal 1 maal per jaar) gekeurd?
- Worden de juiste PBM gebruikt (bijvoorbeeld veiligheidschoenen i.p.v. Veiligheidsklompen)?

* We kennen de permanente hangladder en de niet-permanente hangladder. Beide zijn voorzieningen die onder strikte voorwaarden, vastgelegd in een RI&E, enkel toegepast mogen worden als uit de projectinventarisatie duidelijk onderbouwd blijkt dat andere betere en meer veiligere methoden niet toegepast kunnen worden.

4. Worden de juiste hulpmiddelen/arbeidsmiddelen ingezet en maatregelen genomen bij het uitvoeren van de tijdelijke werkzaamheden op hoogte?

Toelichting: De juistheid van het hulpmiddel en de maatregelen is sterk afhankelijk van de werkzaamheden en de locatie daarvan. Bij de keuze dient conform de arbeidshygiënische strategie (AHS) gehandeld te worden. Uitgangspunt is een intrinsiek veilige arbeidsplaats en/of arbeidsmiddel, daarna pas kijken naar andere (doeltreffende) maatregelen. Bestaat er twijfel over het soort en type maatregel/hulpmiddelen, dan is het mogelijk het bedrijf een beoordeling te laten uitvoeren in het kader van de RI&E.

Bij **tijdelijke** werkzaamheden op hoogte waar geen geschikte werkvloer aanwezig is en de inzet van een vast opgestelde steiger, hoogwerker of werkbak om vigerende redenen (plaatsgebrek, duur van de werkzaamheden etc.) niet mogelijk is, kunnen de volgende maatregelen op basis van de AHS als stand van de wetenschap worden aangemerkt:

- Inzet rolsteiger
- Inzet werkbrug/triangelbrug/hangbrug
- Inzet ladders of trappen
- Inzet toegang- en positioneringstechnieken met lijnen (zie onder 1, 9^e bullit).*

* In dit geval wordt rekening houdend met de genoemde RI&E en met de duur van de werkzaamheden en ergonomische vereisten, voorzien in een zitje met toebehoren.

Algemene aandachtspunten

- Zo nodig worden (collectieve) valbeveiligingen aangebracht (leuning en netten).
- De aangebrachte (collectieve)valbeveiliging zorgt er voor dat het vallen wordt voorkomen, dan wel dat de val vroegtijdig wordt gestopt ter voorkoming van letsel.
- De (collectieve) valbeveiliging wordt enkel onderbroken daar waar zich een toegang tot een trap of ladder bevindt.
- Indien een collectieve valbeveiliging tijdelijk moet worden verwijderd i.v.m. voortgang van de werkzaamheden, wordt gezorgd voor doeltreffende vervangende veiligheidsvoorzieningen.
- Zodra mogelijk wordt de collectieve beveiliging weer terug gebracht.
- De weersomstandigheden mogen de veiligheid en gezondheid van de werknemers niet in gevaar brengen.

5. Is VO&T zodanig georganiseerd dat deze doeltreffend is?

Tijdens de inspectie kan onjuist werknemersgedrag, de wijze van inrichting van de arbeidsplaats, de onderhoudssituatie van arbeidsmiddelen, de montage van arbeidsmiddelen en het voorhanden zijn van gebruikshandleidingen aanleiding geven om te controleren of voorlichting, onderricht en het toezicht door de werkgever doeltreffend is ingericht. Onjuist werknemersgedrag, overtredingen in relatie tot de inrichting van de arbeidsplaats evenals het (onjuist) gebruik van arbeidsmiddelen, en defecte arbeidsmiddelen zijn in de regel signalen die er op duiden dat er op systeemniveau onvoldoende invulling is gegeven aan VO&T.

Om vast te stellen of op een juiste wijze invulling is gegeven aan VO&T dient gebruik gemaakt worden van de topkaart die is opgenomen in de BIM "Arbozorg – systeemniveau". Ook de eventueel in te zetten handhavinginstrumenten zijn in die BIM te vinden.

Wettelijke grondslag en handhaving

Deze Basis Inspectie Module is gebaseerd op de volgende artikelen:

Arbowet:	artt. 3, 5, 8, 11		
Arbobesluit:	Hoofdstuk 3:	afdeling 1,	artt. 3.2, 3.16, 3.17,
	Hoofdstuk 7:	afdeling 2	artt. 7.3, 7.4, 7.4a, 7.5, 7.6, 7.11a
		afdeling 4	artt. 7.23, 7.23a, 7.23b, 7.23c
		afdeling 5	art. 7.34

In de kolom handhaving staan bij enkele feitnummers meerdere opties. Het toe te passen instrument is afhankelijk van de aangetroffen situatie. Bij vermelding van ZO dient voor toepassing stillegging te worden gekozen als de situatie voldoet aan de omschrijving van de ZO (bijlage 1 bij Beleidsregel Boetoplegging) en in geval van ernstig gevaar voor personen. Indien er sprake is van heterdaad, dan wel aangetoond kan worden dat deze situatie voor komt, wordt een boetrapport opgemaakt.

Het in te zetten instrument wordt onder meer bepaald door: Arbo-handhavingsbeleid, projectbeleid, de mogelijk aanwezige Arbocatalogi en het nieuwe inspecteren.

Daar waar in onderstaand handhavingsoverzicht als instrument een eis gesteld staat kan, in geval de oplossing is opgenomen in een Arbocatalogus voor de betreffende sector, volstaan worden met een waarschuwing.

Feitnummer	Omschrijving overtreding	Instrument
W050104	Onvolledige (schriftelijke) RI&E.	WS
B30160101	ZO (bij ernstig gevaar voor personen): Het werken op hoogten van meer dan 2.50 meter waarbij geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen tegen vallen. NB: Indien het valgevaar gepaard gaat met risicoverhogende omstandigheden, zoals het gevaar te vallen op of langs uitstekende delen, de aanwezigheid van verkeer, het vallen in water e.d., dan kan er, afhankelijk van de toename van het risico, ook bij geringere werkhoogte sprake zijn van een ZO. Werkvloeren van (rol)steiger: - niet veilig bereikbaar - niet volledige gesloten - geen randbeveiliging Klimvloeren (rustvloer): - geen randbeveiliging	ZO Still + B anders Waarschuwing (bij doelmatigheid hekwerken in relatie tot het 3 ^e lid) of Eis (in overige gevallen)
B70040101	De (rol)steiger, ladder of trap is van ondeugdelijk materiaal.	Eis
B70040201	De (rol)steiger, ladder of trap is van ondeugdelijke constructie. <i>Opmerking: Indien sprake is van ondeugdelijkheid van het arbeidsmiddel zal extra de aandacht gevestigd worden op het gebruik. Dat zal in die gevallen al snel art. 7.4 lid 3 opleveren = ZO.</i>	Eis
B70040301	ZO (bij ernstig gevaar voor personen): Het zodanig geplaatst of ingericht zijn van een arbeidsmiddel dat daardoor ernstig gevaar bestaat voor verschuiven, omvallen, kantelen, getroffen worden door het arbeidsmiddel of onderdelen daarvan, oververhitting, brand, ontploffen, blikseminslag en directe of indirecte aanraking met elektriciteit. Handhaving: Stillegging met eventueel boeterapport (bij heterdaad of indien aangetoond kan worden dat deze situatie voorkomt).	ZO Still + B Anders eis
B7004a0301	Niet periodiek geïnspecteerd op goede staat en volledigheid. (Rol)steigers, ladders en trappen worden minimaal 1 maal per jaar gekeurd.	Eis
B70050101	De (rol)steiger, ladders of trappen verkeren in slechte staat van onderhoud.	Eis of waarschuwing bij concrete tekortkomingen (bijvoorbeeld einddop aan ladderboom ontbreekt)
B70230101	Er wordt geen voorkeur gegeven aan collectieve veiligheidsmaatregelen boven persoonlijke veiligheidsmaatregelen.	WS
B70230102	De (rol)steiger, ladder of trap is niet het meest geschikte arbeidsmiddel voor (tijdelijke) werkzaamheden op hoogte, waardoor:	ZO Still + Boete anders WS of Eis
B70230104	a. Het arbeidsmiddel niet is afgestemd op de aard van de te verrichten werkzaamheden en op de voorzienbare belastingen niet zodanig is opgesteld dat zonder gevaar doorgang mogelijk is, of	
B70230105	b. Het gekozen arbeidsmiddel biedt niet de mogelijkheid tot ontruiming bij dreigend gevaar, of c. Het overstappen van het toegangsmiddel op platformen, vloeren of loopbruggen en omgekeerd levert extra valrisico op.	

Feitnummer	Omschrijving overtreding	Instrument
B7023a101	ZO (bij ernstig gevaar voor personen): Het gebruiken van ladders of trappen, zonder maatregelen om de stabiliteit te waarborgen. De ladder of trap staat niet zodanig geplaatst dat de stabiliteit tijdens het gebruik is gewaarborgd.	ZO Still. + Boete anders: eis
B7023a102	ZO (bij ernstig gevaar voor personen): Het gebruiken van ladders of trappen, zonder maatregelen om de stabiliteit te waarborgen. Steunpunten van draagbare ladders en trappen rusten op een stabiele ondergrond van voldoende omvang zodat de sporten horizontaal blijven.	ZO Still. + Boete Anders WS
B7023a301	ZO (bij ernstig gevaar voor personen): Het (laten) gebruiken van ladders en trappen waarbij niet ten minste een hand aan de ladder kan worden gehouden. Ladders en trappen worden niet zodanig gebruikt dat de werknemers steeds een veilige steun en houvast hebben (tenminste één hand aan de ladder).	ZO Still. + Boete anders: WS
B7023b101	Sterkte-/stabiliteitsberekening indien steiger niet is opgebouwd volgens standaardconfiguratie (zie toelichting onder punt 2).	WS (zeer korte termijn)
B7023b201	Het is geen standaardconfiguratie en er is geen montage-, demontage- en ombouwschema aanwezig opgesteld door een daartoe bevoegd/deskundig persoon.	WS (zeer korte termijn)
B7023b401	ZO: De steunpunten van de steiger zijn niet op een stabiele, stevige ondergrond van voldoende omvang, waardoor de stabiliteit niet wordt gewaarborgd. De rolsteiger staat niet op een stabiele, stevige ondergrond van voldoende omvang, zodat de stabiliteit niet is gewaarborgd.	ZO Still + B anders eis
B7023b501	ZO: Niet verzekerde stabiliteit van steigers door onvoldoende verankering en/of schoren. De stabiliteit van de rolsteiger is niet geborgd door voldoende verankering en/of schoring. Bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> - de horizontale en diagonale schoren zitten niet op de juiste plaats, zoals in de gebruikshandleiding aangegeven; - er zijn geen stabilisatoren gebruikt wanneer nodig (zie gebruikershandleiding); - de rolsteiger is niet verankerd volgens montage- en opbouwschema; - niet alle wielen zijn geremd waardoor gevaar voor ongewilde bewegingen tijdens werkzaamheden op hoogte niet voorkomen zijn. <p>*Let op: bij deze overtreding bij voorkeur het meer specifieke art. 7.23b lid 5 toepassen i.p.v. art. 7.34 lid 3 wat enkel op bouwplaatsen van toepassing is.</p>	ZO Still + B Anders WS of eis (i.g.v. niet passende voorziening)
B7023b701	ZO: Het niet zodanig monteren van de vloeren van steigers dat hun onderdelen bij normaal gebruik niet kunnen bewegen. Bijv: De vloeren liggen niet op de juiste plaats, kunnen bewegen (zijn niet geborgd) en/of er bevinden zich gevaarlijke openingen tussen of in de vloeren.	ZO Still. + B anders: eis
B7023b901	De rolsteigerbouwer beschikt niet over de onder a t/m f specifieke deskundigheid verkregen door middel van opleiding.	WS

Feitnummer	Omschrijving overtreding	Instrument
B7023b1001	Montage-instructie niet aanwezig of is niet als pictogram op de rolsteiger aangebracht.	WS

Bijlage 1 Stroomschema leidraad veilig werken op hoogte (Bron: VNO/NCW)

Tabel 1. Toelichting beoordeling keuze arbeidsmiddel in werkvoorbereiding.

Bij het werken op hoogte is het nodig dat de werkvoorbereiding en/of de operationeel leidinggevende vooraf nagaat welk arbeidsmiddel het beste kan worden ingezet. Uitgangspunt is het gebruik van een veiliger arbeidsmiddel dan een ladder. Nagegaan wordt of bij opgedragen taken de veiligheid en gezondheid van de medewerkers niet in gevaar kunnen komen. Ook wordt nagegaan of de werknemer de opleidingskwalificaties heeft, die nodig zijn voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden.

Het kan zijn, dat op grond van de "Beoordeling keuze arbeidsmiddel" de risico's bij de inzet van bijvoorbeeld een (rol)steiger groter worden ingeschat dan bij de inzet van een ladder. Dit bijvoorbeeld omdat de risico's bij het op- en afbouwen van een steiger in totaliteit groter kunnen zijn dan de risico's bij het gebruik van een ladder.

Met behulp van "Beoordeling keuze arbeidsmiddel" en eventueel aangevuld met een project risico-inventarisatie en evaluatie wordt de keuze onderbouwd. Of bij de werkvoorbereiding in het uiterste geval voor de ladder als werkplek mag worden gekozen, wordt vooral bepaald op grond van de aspecten stahoogte, omvang van de werkzaamheden (stadium), het soort werk dat uitgevoerd moet worden (krachtuitoefening en reikwijdte). De ladder moet onder deze omstandigheden veilig en gezond kunnen worden ingezet. De keuze van het arbeidsmiddel moet primair op veiligheidkundige overwegingen worden gebaseerd. De economische afweging moet dan ook met terughoudendheid en slechts in samenhang met operationele en veiligheidstechnische overwegingen worden gemaakt. De inzetbaarheid van de ladder als werkplek ter plaatse wordt bepaald op grond van de aspecten stahoogte, nodige statijd, krachtuitoefening en reikwijdte. De aspecten, die in onderlinge samenhang moeten worden beschouwd, worden kort toegelicht.

Als een werkgever aannemelijk kan maken dat hij beperkt wordt in de keuze en/of het gebruik van alternatieve arbeidsmiddelen, kan – mits veilig toegepast – een ladder worden gebruikt. Beperkingen voor de werkgever zouden kunnen zijn:

Operationele beperkingen (5.1): bijvoorbeeld de kwalificatie van de werkzaamheden, de bereikbaarheid van de werkplek, de opstelmogelijkheden van het arbeidsmiddel.

Veiligheidstechnische beperkingen (5.2): bijvoorbeeld de uitvoering van risicovolle werkzaamheden, de krachtuitoefening, de noodzakelijke reikwijdte, de risico's van het gebruik van een ander arbeidsmiddel.

Economische beperkingen (5.3): bijvoorbeeld de bereikbaarheid van het project, vervoerskosten en opstelkosten.

Als de conclusie is dat geen ander arbeidsmiddel kan worden ingezet dan de ladder, dient te worden beoordeeld of de ladder in de omstandigheden van het geval met de nodige veiligheidswaarborgen kan worden ingezet.

Tabel 2. Toelichting beoordeling werkplek ladder.

Bij de werkvoorbereiding wordt op grond van een "Beoordeling keuze arbeidsmiddel" bepaald welk arbeidsmiddel voor het werken op hoogte wordt ingezet. Als de conclusie is dat geen ander arbeidsmiddel kan worden ingezet dan de ladder en als het verantwoord wordt geacht om de ladder in de omstandigheden van het geval met de nodige veiligheidswaarborgen in te zetten dient ter plaatse nog te worden getoetst of de feitelijke omstandigheden overeenkomen met die waarvan bij de werkvoorbereiding is uitgegaan. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de "Beoordeling werkplek ladder".

Het schema van de "Beoordeling werkplek ladder" is zo ingericht dat bij het doorlopen direct kan worden afgelezen of de inzet van een ladder is toegestaan (GROEN). Eerst worden in de RI&E en in het plan van aanpak de noodzakelijke maatregelen in de werkvoorbereiding getroffen. Voor die gevallen waarin de RI&E niet voorziet wordt in het schema bij hogere risico's aanbevolen om in de werkvoorbereiding dan wel voor de aanvang van de uitvoering beheersmaatregelen te nemen en met de betrokken werknemers te overleggen. Bij gewijzigde of niet voorziene omstandigheden op de werkplek dient de werknemer met de leidinggevende te overleggen (ORANJE). Als de risico's

zeer hoog zijn, is af te lezen dat de inzet van de ladder niet is toegestaan (ROOD).

De inzetbaarheid van de ladder als werkplek wordt aldus ter plaatse getoetst op grond van de aspecten: stahoogte, nodige statijd, krachttuioefening, reikwijdte, windkracht en omvang en gewicht van voorwerpen. De aspecten, die in onderlinge samenhang moeten worden beschouwd, worden hier kort toegelicht

Stahoogte (6.1). De aanvaardbaarheid van de stahoogte wordt altijd beoordeeld in samenhang met de nodige statijd (zie hierna). Op brancheniveau zal deze samenhang nader worden uitgewerkt. Indien de stahoogte tussen 2,5 en 5 meter is, kan de ladder worden ingezet, uiteraard mits ook aan de overige (navolgende) criteria is voldaan. Bij een stahoogte tussen 5 en 7,5 meter (met inachtneming van bestaande beleidsregels omtrent maximum sta- of werkhoogte) moet – in samenhang met de overige aspecten – worden bezien of het nodig is om het valrisico af te wenden door het nemen van beheersmaatregelen. Bij een stahoogte van meer dan 7,5 meter is het gebruik van de ladder niet toegestaan. Slechts bij hoge uitzondering wordt hiervan door middel van een project RI&E afgeweken.

Nodige statijd (6.2). De aanvaardbaarheid van de statijd wordt altijd beoordeeld in samenhang met de stahoogtecriteria (zie hiervoor). Indien kortdurende werkzaamheden worden gepland (minder dan 2 uur effectieve statijd), kan de ladder worden ingezet, mits ook is voldaan aan de overige criteria.

Bij een statijd tussen 2 en 4 uur moet – in samenhang met de overige aspecten – worden bezien of het nodig is om het valrisico af te wenden door het nemen van beheersmaatregelen. Bij een statijd van meer dan 4 uur is het gebruik van de ladder niet toegestaan. Slechts bij hoge uitzondering kan hiervan worden afgeweken, mits door het nemen van beheersmaatregelen het valrisico afdoende kan worden afgewend. Onder statijd wordt verstaan: effectieve statijd, de optelsom per project van alle tijdsduren van het staan op de ladder.

Krachttuioefening (6.3). Indien vanaf de ladder fysiek zware arbeid moet worden verricht, dan geldt voor het trekken en duwen het volgende. In beginsel kan, indien de krachttuioefening minder is dan 50 N, de ladder worden ingezet, mits ook is voldaan aan de overige (vorige en volgende) criteria. Bij een krachttuioefening tussen 50 en 100 N, moet – in samenhang met de overige aspecten – worden bezien of het nodig is om het valrisico af te wenden door het nemen van beheersmaatregelen. Bij een krachttuioefening van meer dan 100 N is het gebruik van de ladder niet toegestaan. Slechts bij hoge uitzondering kan hiervan worden afgeweken, mits door het nemen van beheersmaatregelen het valrisico afdoende kan worden afgewend. Per sector zal worden afgesproken welke concrete grenzen bij de krachttuioefening worden gehanteerd.

Reikwijdte (6.4). De reikwijdte is afhankelijk van de aard van de werkzaamheden die vanaf de ladder moeten worden verricht. Bij werkzaamheden op de ladder geldt het criterium één armlengte. Indien meer reikwijdte nodig is, moet de ladder worden verplaatst. Hiervan kan nooit worden afgeweken.

Windkracht. De maximale windkracht waarbij nog op hoogte mag worden gewerkt, is 6 Bf.

In diverse branchespecifieke convenanten worden afspraken gemaakt ten aanzien van de maximum omvang en het maximum gewicht van voorwerpen, waarmee op de ladder mag worden gewerkt.

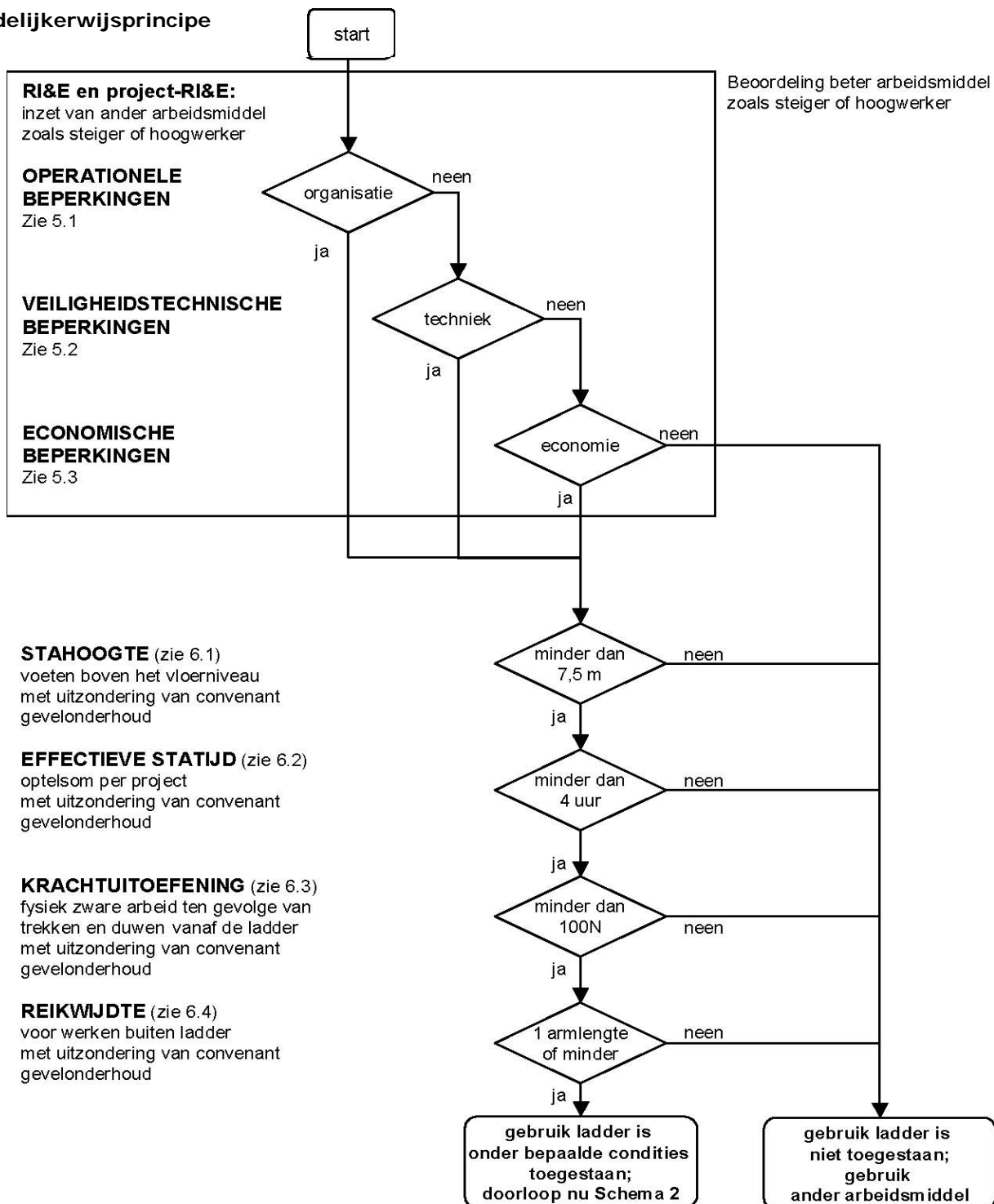
Schema 1: Beoordeling keuze arbeidsmiddel in werkvoorbereiding bij werken op hoogte

Uitgangspunt is het gebruik van een veiliger arbeidsmiddel dan een ladder.

Als de gebruikelijke afwegingen bij de RI&E leiden tot de conclusie dat de keuze van een veiliger arbeidsmiddel op bezwaren stuit, moet getoetst worden op de onderstaande randvoorwaarden.

Voor uitleg van de verwijzingen moet de tekst van de notitie worden geraadpleegd.

redelijkerwijsprincipe

Schema 2: Beoordeling werkplek ladder

Als op grond van schema 1 is geconcludeerd dat het gebruik van de ladder onvermijdbaar en onder bepaalde condities mogelijk is, moet schema 2 worden doorlopen.

